

Moj prvi radni pas (sada 12,5 godina sretni kućni penzioner), prošao je "nažalost" u svoje prve dvije godine "staru" okrutnu metodu školovanja, kad sam uvidjela da mi se način na koji on zarađuje svojih 48/50 bodova u poslušnosti uopće ne sviđa. Moj se pas osjećao loše kada je išao raditi, a najgore u svemu je bilo to da niti ja nisam bila sretna i moje vrijeme provedeno s mojim psom nije bilo protkano ljubavlju i uživanjem u uzajamnom druženju, već mučenjem za njega i mene pod izlikom: "moram trenirati".

Započeo je dugogodišnji moj i njegov preodgoj na 100% drugačiji način rada. Willy ni nakon 7 godina nikad nije u potpunosti s veseljem radio poslušnost, tragovi lošeg i nasilnog školovanja ostali su mu zauvijek ucrtni, kao i ja kao njegov kažnjavatelj, a ne prijatelj. Zato svaki moj sljedeći službeni pas nije više nikada morao proći i učiti na mojim greškama. Meni je to bila pouka koliko psi pamte loš odnos s nama i naše konflikte i kazne, koje uopće ne razumiju, a našem ljudskom mozgu se čine "pravične" i svrsishodne. Jednostavan je odgovor na to: mi razmišljamo kao ljudi i nije nas pretjerano briga razumiju li naš jezik i naši četveronožni prijatelji. Istina je okrutna: niti mi ljudi najčešće ne razumijemo komunikaciju pasa, a inteligentnija smo vrsta. Pa zašto bi oni razumjeli nas?

NAGONI, NAGONI, NAGONI...

Kada Vaš pas sjedi kraj kuhinjskog stola i s radošću i nadom očekuje da kakav komadić sklizne iz vašeg tanjura on to ne čini zbog ljubavi... već nagona preživljavanja - **NAGONA ZA HRANOM**.

Ako imate kakvih ideja da bi nešto željeli od svog psa, lako ga je naučiti da za taj komadić napravi nešto što vi želite... To smo svi pokušali. Recimo - neka leži na svom mjestu u sobi i čeka da završite svoj ručak u miru. Način kako ćete vi kao inteligentnije biće - čovjek manipulirati željom vašeg psa za slasnom poslasticom je vaš dio koji morate naučiti u ovom prekrasnom krugu odnosa čovjek-pas.

Nekada su psi, da bi se prehranili morali uloviti taj zalogaj (u obliku zeca ili nečeg slično).

NAGONI, NAGONI, NAGONI...

Piše: Andrea Pintar • Foto: arhiva HGSS-a

Jedan od najčešćih upita koje dobivam je: "Čuj, jel' bi moj pas to isto mogao raditi? Znaš on/ona jako voli ljude..." i moj hladan odgovor na to: "Ne. Ne bi. Nema nagone..."

"Ali kako, pa on voli ljude?!"

Jedna od najvećih zabluda kod radnih/službenih pasa jest da psi to rade iz ljubavi prema ljudima ili još gore iz ljubavi prema nama, ili ne daj bože, jer smo im mi to kao vođe čopora naredili da rade... Nekada se tako mislilo, a nažalost, tako se i školovalo pse "Saharov metodom". Već se godinama u svijetu psi ne školuju preko kojekakvih "autoriteta" i poretka u imaginarnim čoporima, primjenom

sile i boli, jer se pokazalo da su psi izrađeni na taj, starinski način školovanja i obuke, vrlo nepouzdan i psi te da pod prisilom ne mogu raditi 8 sati.

(Psi vrlo brzo nauče da im "mučitelj" nije u blizini i da im ne može nanijeti bol psi prestanu raditi ili smanje intenzitet, ili u strahu od kažnjavanja čine pogreške.) Prešlo se na mnogo jednostavnije, lakše i prirodnije metode školovanja pozitivnim poticanjem (*operant conditioning - OC*) i zadovoljavanjem osnovnih nagona kod pasa. Za takav je način školovanja potrebno nešto više znanja iz područja psihologije pasa, a daleko manje fizičkog rada sa psom.

Taj zalogaj je bio PLIJEN. I danas je **PLIJENSKI NAGON** jedan od osnovnih nagona za školovanje i ujedno za manipulaciju sa psom, odnosno oblikovanje ponašanja. To je ono kada vidite u šetnji da pas slijepo hoda za svojim gazdom i ne primjećuje ni vas ni vaših pet nervoznih pasa koje jedva zadržavaju na povodniku, dok njegov gazda nonšalantno maše sa lopticom. Ukratko - niti jedan pas, niti jedna igra sa psom ili sl. ne može zamijeniti snagu igre sa plijenom, jer ona posjeduje i lovljenje i ulov, i "ubijanje" plijena (kad pas baca sam sebi lopticu ili se udara sa njom tresući glavom) i igru natezanja kada plijen vrati do vodiča... A sve druge igre u parku ne posjeduju sve to u jednom. Plijenski nagon je daleko jači od nagona za hranom, iziskuje puno više energije i često kod pasa završava afektom - za slijeplošću, kada teško možemo manipulirati psom ili ga učiti nečem novom. Bez ove strasti za ulovom plijena, ne možete imati doista vrhunskog radnog psa. Zašto?

Na taj nagon, nakon što pas ulovi plijen nadovezuje se **NAGON ZA BORBOM**. Već kako mu ime govori, vrlo snažan i srčan nagon koji tjera psa da jednostavno nađe ono po što je krenuo i da dobije jedan od najljepših objeda. Borbu za plijen u kojoj će uvijek pobijediti. Psi bez želje za ovim "finalom", bez želje za borbom i pobjedom, neće se upuštati u rizične pothvate. Borba je adrenalin. A adrenalin je lijek za strah. U nesigurnim situacijama kada pas mora preskočiti ili savladati nešto čega se boji, želja za borbom je ta koja će mu dati hrabrosti da savlada vlastite nesigurnosti i da nakon svake takve vježbe pas postaje sigurniji i još pouzdaniji radnik, ali ne samo to - već i samostalniji, što je nužno za vrhunskog radnog psa - **SAMOSTALNOST I SIGURNOST** onoga što pas radi. To je izgrađen pas. Nagon za borbom u psima sazrijeva tek nakon 18 mjeseci starosti ili kasnije.

Lovci već dugo znaju i koriste jedan nagon koji je prethodnik plijenu. Lovci taj urođeni pseći nagon koriste za vlastite svrhe - za dobar lovni trofej, koji često ne bi bio moguć bez odličnog goniča ili ptičara koji imaju vrhunski **LOVNI NAGON**. To je najdugotrajniji nagon... Traje satima, danima... Sjetite se svih onih priča o goničima koji se znaju za par dana vratiti iz gonjenja... Upravo taj nagon pokreće psa da radi satima... Ne pokreće ga ljubav prema ljudima. Pokreće ga nagon za lovom. Jer ako psa naučite da će pretraživanjem terena nanjušiti svoju lovinu, koja će postati plijen, pa slijedi luđački lov, pa ulov i vrhunska borba s plijenom te na kraju i slastan zalogaj...

Zaokružili ste u potpunosti priču o vrhunskom radnom psu za traženje ljudi kojima uopće niste potrebni vi da bi im rekli što da rade i kako da rade. Sve potrebno nalazi se u samim psima, naše je samo da naučimo kako usmjeriti urođene stvari i kako ih najbolje upotrijebiti. Kako to izgleda u psećim očima? Usporedite s opisanim... Možda je u ovoj šumi ono što tražim... Ako brzo pretražim ove gustiše i kamenjare, možda pronađem (tako izgleda **LOVNI NAGON** u akciji, a pas izgleda kao da veselo i bezglavo trči po terenu lijevo-desno slobodno pretražujući po vlastitom lovnom nagonu)... evo nekog mirisa u zraku... krenut ću za njim... Da... da, ovdje je... (tada počinje **LOV** - pas diže rep i uši i sva čula su

mu izoštrene i pažnja fokusirana, kretanje postaju brze i nervozne, često mijenjajući smjer pokušavajući napraviti mikrolokaciju dobivenog traženog mirisa)... Evo ga, evo ga.. tu je, u žbunju... (tada slijedi naskok na plijen, mi ga formiramo najčešće u oblik oblagavanja plijena, bez kontakta s čovjekom i plijenom, koji se u obliku igračke nalazi kod njega, dokle god pas ne dobije "dozvolu" da uzme plijen)... no... daj mi... daj... mi...

I u određenom trenutku, čovjek/markirant/plijen pruža igračku i mogućnost za ugriz u plijen i tu neizostavnu borbu s plijenom/igračkom, koja u našem slučaju psa tjera da sve to čini s tolikom radošću, dokle god može hodati i stajati na nogama, a ponekad i danima...

Nakon što je pobijedio i oteo plijen, pas će ponosno otići još malo uživati u teško zaradenom i osvojenom plijenu, a nakon nekog vremena će se zajedno s plijenom vratiti vodiču da nešto i pojede u zamjenu za plijen... Jer je ipak u konačnici pas lovio onu **HRANU** s početka naše priče...

Ukoliko imate psa i željeli ste ili ste si postavili pitanje - "Bi li i moj pas to sve mogao?" Bi. Ukoliko ima sve od gore opisanog. 🐾

